

Українські Вісті

Неділя, 20 липня 1947 р.

UKRAINIAN NEWS

Число 42 (100) Рік III

Часопис виходить тричі на тиждень: у середу, п'ятницю і неділю

Читайте сьогодні:

- Міжнародна інформація (стор. 1).
- Ів. Багряний. На парті (стор. 2).
- Д-р В. Галан. Розв'язання проблеми ДП (стор. 2).
- Олександр Розумовський. Туреччина про Маршала (стор. 2).
- А. Юр. В організованості—сила (стор. 3).
- Кость Варварів. Важлива справа (стор. 3).
- Інтерв'ю з директором ІЦРО п. Стоттом (стор. 3).

Адреса редакції й адміністрації: Neu Ulm, Ludwigstrasse 10.

Останні 10 американських кораблів — Туреччині!

ВАШІНГТОН. (ББС, ГА). 17 липня. Як першу допомогу, США передадуть Туреччині, в рамках американської допомогової програми, 10 торговельних кораблів.

Обговорюють грецьке питання

НЬЮ-Йорк. (ББС). 17 липня. Сьогодні в Нью-Йорку Рада Безпечки обговорювала грецьке питання. США базують утворення нової Балканської комісії з широким обсягом повноважень. Зате советський представник Громіко був рішучо проти і радив натомість організувати спеціальну комісію для контролю американської допомоги Балканським країнам. Франція виступає за нову комісію, але без представників п'ятих великих держав. Польський представник д-р Ланге, що відкрив сьогоднішні дебати, піддав критиці англійську комісію. Він сказав, що об'єднання проти Югославії, Албанії, Болгарії — чиста фантазія. Югославський делегат назвав американську пропозицію утворити нову комісію «порочною і несприятливою». Дебати тривають далі.

Скарга Єгипту на Англію

НЬЮ-Йорк. (ББС). 17 липня. Рада Безпечки офіційно підтвердила сьогодні про одержання скарги Єгипту на Англію. В скарзі говориться, що Англія навмисно зволікає введення своїх військ в Єгипет і перешкоджає Суданові приєднатися до нього. 5-го серпня Рада Безпечки розглядатиме цю скаргу.

Стан советсько-англійських переговорів

ЛОНДОН. (ББС). 17 липня. В повідомленні у Лондоні опублікують офіційну заяву про стан англо-советських переговорів у справі підписання торговельного договору. На думку члена англійської делегації, що повернувся цими днями з Москви, переговори обіцяють успіх. Щоб довести їх до кінця, в советській столиці ще залишилися англійський міністер закордонних справ Біссон.

Опрацьовано запитний листон

ПАРИЖ. (ББС). 17 липня. Комісія співпраці виробила сьогодні листок для об'єкту ресурсів і потреб європейських країн, так званий запитний листок. Він містить запитання, що відносяться до таких трьох головних пунктів: 1) що держава має і може мати для сакодопомоги, 2) яку допомогу може дати і де інші країни, 3) яких ресурсів їй самій бракує. Сподіваються, що засідання чотирьох комісій розпочнуться в понеділок.

Генеральна амністія в Іспанії?

МАДРІД. (РІШТ). 17 липня. Як повідомляв в Мадриді, іспанський уряд готується сьогодні проголосити генеральну амністію для політичних в'язнів.

Манс-мос заперечує

АТЕНИ. (ББС). 17 липня. Грецький міністер-президент Манс-мос заперечує твердження Советів, що в американсько-грецькій угоді про американську допомогу існують секретні статті, згідно з якими США мають вітручати збройно в справі Греції, підтримуючи її не лише матеріально, а й своїми військами.

ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ПЕРЕЙШЛИ ДО НАСТУПУ

АТЕНИ. (Дена, ЮП). 16 липня. Як повідомило грецьке міністерство внутрішніх справ, партизани в північній Греції, що їх відкинуто за Коринт, одержали нове підсилення з Албанії. Нові формати одягнені почасти в уніформи, що дуже нагадують військові советські уніформи (на рукавах червона зірка або ж серп і молот). Албанська пресова агенція АТА спростовує повідомлення, що «інтернаціональна бригада» з її території підтримує грецьких повстанців. Ці «фантастичні чулки» позбавлені, мовляв, усіх підстав. Поблизу Кальпакі грецькі урядові частини ведуть важкі бої проти повстанців. Як заявляють з кіл грецької армії, урядовим частинам

пошастило стримати наступ і відрізати передові позиції повстанців приблизно за 30 км. на північ від Яніни. Згідно з повідомленням офіційної югославської агенції ТАНЮГ, «грецька демократична народна армія» здобула місто Анапорею і в її руках перебуває цілий район Катерини. В усіх частинах Греції ініціативу перебирає «народна армія».

У засіданні грецької Ради оборони у вівторок вперше взяла участь шефа американської та англійської військових місій. Англійський адміралітет подав до відома, що англійські військові кораблі 18-го липня завітають до Атен. Цю візиту було заплановано ще до початку теперішньої грецької кризи.

Представник англійського міністерства закордонних справ заявив, що в боях проти грецьких партизанів не бере участі ні один англійський вояк.

Як повідомлено з Вашингтону, державний секретар Маршал висловив погляд, що американська військова місія в Греції консулюватиме грецьку армію в її боротьбі проти партизанських з'єднань.

АТЕНИ. (Радіо-Мюнхен). 17 липня. Учора грецькі урядові частини перейшли до наступу на повстанців, що відступають. Аніяція ефективно підтримувала наступальну акцію. Повстанці відступають у напрямі греко-албанського кордону.

Перша конференція, що закінчилась успішно

ПАРИЖ. (ЮП). 16 липня. Тре-те і останнє пленарне засідання паризької конференції одногосло схвалило план комісії співпраці, що передбачає утворення виконавчої комісії, під наглядом якої перебуватимуть 4 технічні комісії: харчування і сільського господарства; заліза і сталі; транспорту; палива і енергетики. Завдання цих комісій — до 1-го вересня опрацювати баланс ресурсів і потреб для економічної підбудови Європи, щоб, маючи такі дані, США могли визначити розмір своєї допомоги. В своїй принциповій промові Бі-

до підкреслює «величну атмосферу доброї волі і взаємного розуміння». Ця конференція, мовляв, довела світові, що можна працювати швидко й успішно. У середу на засіданні комісії співпраці головував Бевін. Він побажав, щоб дух, зазначений шийно закінченою конференцією 16 націй, зберігся й надалі в роботі комісії.

ЛОНДОН. (ББС). 16 липня. Важко собі уявити, щоб дружні переговори були більш успішними, ніж ця конференція. Такі в двох словах перші відгуки «Таймс-у» про закін-

чення паризьких нарад. Бевін теж вважає, що кращого початку не можна було навіть бажати. Сьогодні він повернувся до Лондону. Чотири технічні комісії ще не почали своїх засідань.

ВАШІНГТОН. (ГА). 16 липня. Паризька конференція 16 націй закінчилась. Вона збирається знову в кінці серпня, щоб вислухати звіт технічних комісій про 4-літній план реконструкції європейської економіки. Тим часом комісії продовжуватимуть свою роботу.

ТОРГОВЕЛЬНА УГОДА МІЖ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНОЮ Й СССР

ПРАГА. (ЮП). В рамках економічного охоплення країн советської сфери впливу так званим «планом Молотова» Советський Союз і Чехо-Словаччина уклали між собою торговельну угоду, терміном на 5 років. Міністер-президент Готвальд і міністер закордонних справ Масарик досягли цієї угоди під час переговорів у Москві, що вирішили негативну справу участі Чехо-Сло-

ващини у паризькій конференції. На підставі угоди, протягом наступного економічного року Чехо-Словаччина одержить від СССР 200.000 тонн пшениці і таку ж кількість корму для худоби, а за те поставитиме Советський Союз виробами легкої і важкої промисловості.

ВАШІНГТОН. (ДПД-Рейтер). Висловлюються з приводу російсько-

чехо-словацької угоди про постачання Чехо-Словаччини російською пшеницею, американський міністер сільськогосподарства Ендерсен сказав: «Ми тепер не маємо наміру поставити Чехо-Словаччину харчовими продуктами; ми не посилатимемо збіжжя також до інших країн, що одержуватимуть допомогу з іншого боку».

Нова хвиля арештів у Румунії

БУКАРЕШТ. (Дена-Рейтер). 16 липня. В Букарешті та його околицях заарештовано у вівторок близько 100 членів національної селянської партії. В числі заарештованих — також провідник селянської партії д-р Ю. Мавіу. Будинки партії і друкарню партійного часопису взяла до своїх рук поліція. Спеціальний комунікат румунського міністерства внутрішніх справ закликає

членим провідникам цієї опозиційної партії, нібито вони 14-го липня намагалися втекти за кордон, після того як вони хотіли вчинити змову проти румунської держави. Їх заарештовано на аеродромі поблизу Букарешту, коли вони збиралися сісти на літак.

Як повідомляє агенція ЮП із Лондону, представник англійського міністерства закордонних справ ого-

лосив, що англійський кабінет обговорює тепер далішні заходи щодо виселення внутрішньої політичної ситуації в Румунії. Міністерство вже вирішило звернутися до румунського уряду з новою нотою, у якій висловлює своє ставлення до румунських обвинувачень з приводу уявного англо-американського втручання у внутрішні справи Румунії.

* СІДНІЙ. (РІШТ). 17 липня. Австралійський міністер в справах іміграції підписав в понеділок у Женеві угоду з ІРО про набір ДП до Австралії. Таким чином Австралія — перша країна брательської співноти народів, що заважала на такий крок.

* ТІРАНА. (ДПД-Рейтер). Албанський міністер-президент генерал Е. Гола у вівторок заявив, нібито Албанія має документальні докази, що представники Англії в Албанії діяли як шпигуни і готували збройну революцію, щоб повалити існуючий уряд.

* МОСКВА. (РІШТ). 17 липня. Генералісимус Сталін прийняв учора албанського міністер-президента ген. Гола. Під час зустрічі був присутній також Молотов.

* ЛОНДОН. (Дена-Рейтер). Від 22-го до 31-го липня в Осло відбудеться європейська конференція християнської мови, у якій візьмуть участь 120 делегатів із 50 країн, у тому числі 6 делегатів із Советського Союзу.

* РИМ. (ДПД). Американо-американський міністер торгівлі Геррікен мав у понеділок розмову з італійським державним президентом де Нікоті.

* ГЕЛЬСІНКІ. (ЮП). 16 липня. В рамках советсько-фінської угоди про німецьке майно в Фінляндії фінський уряд передав Советському Союзу смугу землі коло Паатсої, площею до 175 квадратних км., разом з наймодернішою електростанцією Фінляндії, побудованою в цій смугі.

* БЕРН. (ІСНД). Як повідомляє швейцарська агенція КІПА, недалеко від м. Городка в Україні російська державна поліція спорудила концентраційний табір для католицького духовенства. Лише в селі Львівській архидієцезії заарештовано приблизно 500 священників. Багатьох із них відразу ж повішено.

* НЬЮ-Йорк. (АП). Архипіскоп Вестмінстеру кардинал Гріффін вимагав, щоб Об'єднані Нації розслідували «злочини проти гуманності» в Югославії. Більше, ніж 200 священників перебувають там під арештом і в багатьох місцевостях позакривано церкви і священників повішено.

* ВАШІНГТОН. (Дена-Рейтер). 16 липня. США скликають на 19-е серпня в Вашингтоні конференцію 11 націй, на якій розпочнуться наради з приводу майбутнього мирного договору з Японією.

* ЛОНДОН. (ШН). 17 липня. Велика англійська принцеса Єлизавета з Ф. Монтбеттемом справлятимуть в Англії 11-го лютого.

* НАНКІН. (ШН). 17 липня. Згідно з офіційним повідомленням, у Китаї нараховують тепер 461 мільйон мешканців.

* СОФІЯ. (ДПД-Рейтер). У вівторок прибула на чотирьох до Болгарії румунська урядова делегація, разом з румунським міністер-президентом Гро-за і міністром закордонних справ Татареку.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Випускаючи сьогодні С О Т Е число «Українських Вістей», висловлюємо нашим передплатникам, читачам, дописувачам, кольпортерам та всім нашим прихильникам щиріший подяку за ту велику підтримку, що вони їй досі виявляли до нашого часопису. З свого боку обіцяємо дбати за те, щоб «Українські Вісті» і надалі були бойовим органом на фронті безкомпромісової боротьби нашої нації за належне їй місце серед світових народів.

Редакція «У. В.»

Маршал за допущення ДП

ВАШІНГТОН. (Дена-Рейтер). 16 липня. Державний секретар Маршал, виступаючи сьогодні перед підкомітетом у справі іміграції, вимагав дозволити 400.000 ДП протягом 4-х років імігрувати до США. Маршал

рекомендує Конгресові якнайскорше ухвалити відповідний закон, бо, за його словами, більша частина ДП в таборах не хоче повертатися до тих країн, що ними перебувають під советською контролею.

НА ВАРТІ

Розв'язання проблеми ДП

Сто чисел нашого часопису, включивши й це, дехто б сказав, як збірний документ, що вже належить історії. До них другий документ — безліч листів від наших читачів.

Але сто чисел часопису — як голосання експертів — інтелектуальної, фізичної і духовної — не тільки співпрацівників редакції та наших ентузіастів робітників поліграфії, а й етнічної (і то дуже великої) частини української еміграції, що терпче підтримувала нас словом і ділом.

Сто чисел часопису, випущеного в таких умовах емігрантського життя, за найбільш трудних, які були-коли і будуть-який український часопис зазнавав. Треба сказати, що сумі всіх тих труднощів нашому часописові випало найбільше, починаючи від спору сторони чинників, через труднощі матеріальні й фізичні і аж до опору деяких кіл у власному нашому українському середовищі, виявляюваного в найдивовижніших формах.

Роблячи підсумки в цьому сотому числі та справляючись на всі 99 попередніх, перевіряючи себе, хочемо ось тут ствердити найбільш засадничі для нас у всій нашій роботі, а саме:

„На варті чий же інтересів ми стояли?..“ Може дійсно дають рацію ті, що наш часопис палили?

Безліч листів від наших читачів могла б відповісти на це запитання вичерпно, без нас, як своєю ідією, так і своїм змістом. Але ми хочемо пошукати відповіді в основному документі.

Перегортаємо часопис. Починаючи від перших чисел до останніх стежимо за провідними статтями на всіх його шпальтах, що на тлі всього іншого становили обличчя часопису — наше обличчя. Дивимось в документ, наданий і підписаний живими людьми, повними їхніми іменами.

Довгий ряд статей вишкочується єдиним ланцюгом через всі сто чисел, відповідаючи на поставлене запитання. Починаючи від статті „За слово правди“, що обстоює право на свободу слова для нашої поневоленої нації, ми маємо одну і ясраву ланку тривалого і безперервного наступу на ворога української ідеї, на ворога великих принципів демократії.

Деякі статті з сторінок „УВ“ пішли в світ англійською мовою, виконуючи далі свою функцію.

У всіх числах часопису, активно пропагуючи ідею демократії, відстоюючи демократичні права для свого народу, атакуючи комунізм і фашизм, навіваючи боротьбу українського народу проти історії і тепер і поборюючи нездорові явища та зло у власному українському середовищі, — „Укр. Вісті“ з самого початку, може як ні один часопис, стояли нехвибно на одній принципі, на принципі активного наступу на всі темні сили в ім'я великої ідеї: наступу на того „трупа“ і „привида“, що розворостерявся над нашою історією, що шалів і шалює над нашою землею, обертуючи її в румовище.

Цим позначений весь матеріал всіх шпальт нашого часопису.

І ось тепер, переглянувши всі сто чисел, як документ тяжкої і напруженої праці багатьох і багатьох людей, ми можемо з гордістю сказати: **Ми весь час стояли на варті інтересів українського народу.**

І то на передовій форпості, висуваючи націю в саме серце Європи, будучи загрожені геть з усіх боків.

І друге питання, на яке ми мусимо собі відповісти, перевіряючи себе, це питання — чи був наш часопис дійсно демократичним часописом, виразником волі і думки широких кіл українського громадянства?

Чи маємо ми право так називатися по суті, а не формально, для комуністичної, як то часом ми бачимо роблять ті, що алярмово напинають на свою антидемократичну, вузько-партійну практику демократичний плакат. Чи були ми вірні демократичним засадам? І чи були ми в тісній ідейно-політичній лівій послідовності до кінця?

Відповідь на це питання криється в тих самих 99 числах, що є реальним спільним документом і що над ним ставимо це соте число, як орієнтаційну візу надалі. Тематичний обсяг всіх цих чисел і сам реєстр авторів, що забирали голос на сторінках „УВ“, говорить сам за себе. Всі 99 чисел не тільки рясніють, а й пишуться іменами письменників, політичних та громадських діячів, духовних осіб, науковців і звичайних громадян, — людей різних політичних переконань, представників всіх вітків української політичної думки. Своєю співучастю вони є духовними співбудівниками часопису „Українські Вісті“.

Це дає нам моральне право і підставу з гордістю ствердити, що часопис „Українські Вісті“ не був, але не став будь-яким вузько-партійним органом, не дався збити на манівці дрібного політиківства, а був і є в найширшому розумінні демократичним часописом, трибуною вільної української думки.

Минуть роки, але ніхто не зможе нічого закинути за ці сто чисел нашому часописові, ані щодо послідовності, ані щодо принципової стійкості. Хібащо можуть закинути нам технічну біду на початках, але ніхто не осудить нас за те, що, крім рук, голови і серця, наші ентузіасты більше нічого не мали, що не просили милостині, не проводили грошових збірок, не робили гешифтів. Ні, ми працювали. Вперто і наполегливо працювали. Все, що ми тепер маємо, ми здобули власними зусиллями.

Минуть роки — і тоді, так само як і тепер, цей документ — ці сто чисел нашого часопису можна буде одверто демонструвати, не соромлячись за них і нічого в них не зрікаючись, бо немає в них нічого такого, за що треба було б червоніти перед нападками. З гордо піднесеним чолом ми маємо право повторити слова великого учителя:

„Ми чесно йшли, у нас нема Зерка неправди за собою...“

В цьому ось і є основа нашої моральної сили і стійкості. В цьому ось і є джерело минулих і запорука майбутніх наших успіхів. Задяки цьому — і тільки задяки цьому, — не зважаючи на всі труднощі, ми витримали...

На варті інтересів українського народу, на передовій форпості боротьби за його бути чи не бути, в розбурханій морі всіх темних сил, загрожені з усіх боків, ми все ж таки витримали. І не тільки витримали, — ми наступаємо.

Дозволимо собі побажати всім журналістам, нашим авторам-війсьникам пера і слова, всім робітникам редакції, всім нашим ентузіастам, робітникам поліграфії, всім нашим кольпортерам, що жертвенно виконували свої обов'язки, а також всім нашим читачам, — побажати моральної сили та духовної і фізичної стійкості, щоб і надалі (і то в усіх закутках світу) працювати для тієї великої ідеї, в ім'я якої ми опинилися тут перед вами всього цивілізованого світу як політична еміграція великого украленого народу. Ім'я тій ідеї — наша свобода і незалежність!

Ів. Вагриний.

Нижче ми містимо статтю д-ра В. Галана, голови Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що нам її надіслано з-за океану у вигляді друкарського відбитка англійською мовою.

Всіх українців-утікачів і ДП в Західній Європі і Азії нараховується 342.000. Всі вони є серйозно загрожені.

І все ж такі вони утворили свої школи. Існує Вільна Українська Академія Наук із 100 членами, яка вилає багато наукової літератури. Добре знааний Вільний Український Університет, що існував переліпною в Празі і тепер відновився в Мюнхені. Його філософський факультет нараховує 40 професорів, лекторів, інструкторів. Юридичний факультет має 19 лекторів. Так само знааний Техніко-Господарський Інститут, що існував до війни у Палабалах у Чехо-Словаччині відновив свою діяльність в Регенсбурзі. Його технічний факультет складається з 33 членів, економічний — 660 членів і сільсько-господарський 25. В Мюнхені Висока Господарська Школа має 28 лекторів. Функціонує Греко-Католицька Теологічна Семінарія, Православна Богословська Академія теж почала діяти. В додате до цього існують багато гімназій, початкових шкіл та дитячих садків, велике число фахових курсів.

І це все організовано не так просто, а за великих труднощів і перешкод з боку тих чинників, які не хотіли або не могли зрозуміти корисних цілей з цих заходів.

Велика кількість періодичної преси і книжок виходить в світ в тих умовах, коли бракує необхідних технічних засобів. Немає тільки літотипів, а й черешків. Здебільшого доводиться користуватися ручним складанням.

Чому дійсно про кількість ДП, про їхні умови життя і працю громадськості світу так зле інформовано? Відповідь впливає з того, що деяким чинникам неважливо давати такі інформації.

Чому сьогодні ми дебатуюмо проблему ДП? А тому, що на наших плечах лежить тягар відповідальності за долю мільйона живих людей, що є без праці, без певності, без сподівання на майбутнє.

Особливо тепер, коли діяльність УНРРА кінчається і опіку над втікачами перебирає або армія або ІРО.

Я певний, що всі особи ДП були б дуже раді, щоб опіку над ними перейняла наша армія і чому саме?

1. Армія США в нинішній час має багато досвідчених офіцерів, що провадять справу ДП в Франкфурті.

2. Ці офіцери серйозніше й сумлінніше ставляться до питання ДП.

3. Армія США вже почала провадити в деяких таборах ДП організацію майстерень тощо, з яких ДП мали б власні матеріальні засоби до життя.

Якби армія перебрала опіку над ДП це рік тому, питання це було б на 90% розв'язане. Як же тепер розв'язати цю проблему? Для цього є три шляхи:

1. Репатріація. 2. Переведення ДП на самоутримання в тих місцевостях, де вони перебувають. 3. Переселення до інших країн.

1. Репатріація

Наміри УНРРА репатріювати всіх ДП зазнали остаточного фіаска. Це лише породило ще більше занепокоєння, невдоволення і страх серед переміщених осіб. Коли в січні 1947 року мене запитав замісник директора УНРРА в Австрії полковник Мюллер: „Чи ми не організуємо репатріації?“ — Я йому відповів: „Так, але на добровільних засадах“. І ще до того додав: „Я говорю з д-ром в таборі ДП в Куфштайн. Він мені сказав, що був би згодний поверну-

тися на батьківщину негайно, хоча добре знає, що його там чекає заслання на Сибір до концентрації. Але він хотів би бути лише певним, що його дружині і дитині дадуть змогу залишитися при ньому, що їх не відірвуть від нього і не пошлють десь“.

—Що я міг сказати цьому докторові? — спитав я полковника Мюллера. — Міг я йому дати гарантію, що його родина не буде розрізнена? Його відповідь була: — Ні.

Де ж тоді є можливість репатріювати цих бідних, коли немає впевненості гарантувати їм основні чотири свободи, що забезпечує Атлантийська Карта?

2. Самоутримання

Коли в Лондоні в серпні 1946 року ми обговорювали питання ДП і їх розселення в Європі, зокрема в Німеччині, з сером Хічкоком Смітом, секретарем комітету лорда Бевеліажа (Комітет прав втікачів, у Лондоні — Реа.), він заявив, що процес простання ДП в європейську економіку займе не менше як 5 років. В зруйнованій країні не можна було б асимілювати таку кількість ДП ані в індустрії, ані в житловій площі. Отже ліквідація таборів була б неможлива і опіку тією чи іншою мірою хтось мусів перейняти.

3. Переселення

Найбільш ефективним фактором для розв'язання проблеми ДП, очевидно, є переселення їх до інших країн. На випадок переселення українців, поляків, латвішів та інших, за винятком жидів, не є питання не тільки вільних земель, а й певних документів, що були б необхідні для легітимізації за кордонами Німеччини та Австрії та військового дозволу на виїзд.

Відомо, що дозвіл на виїзд в Німеччину має бути виданий аль-

антською контрольною Радою, небагато чотирма окупаційними силами. А там завжди пайдеться, прийматимуть якісь олії, що не буде найкращим рішенням, а людина, згодний на виїзд. Виходить, людина, яка має візу до Венесуели чи Франції, не зможе виїхати. Таким чином перед нами постає дилема: або ми продовжуємо годувати і утримувати коштом наших податків цих людей, або треба знайти якийсь інший шлях для переселення їх з Європи.

Якщо політика президента Трумена в справі ДП матиме симпатії серед інших держав світу, що згодиться дати всі права азіатським політичним емігрантам, так і ДП, то американська армія в Європі поставить цю справу більш гостро перед певними чинниками і проблема ДП могла б бути розв'язана за рік.

Вимога президента Трумена допустити до США переміщені осіб є найбільшим стимулом в цій справі. Бо сльом за США на цю акцію відгукнувся увесь світ.

На закінчення можу ще сказати, що розв'язання цієї проблеми полягає не тільки в прийнятті більшої кількості емігрантів до США чи інших країн, а й у гуманному етично-демократичному підході до цих людей, що в наслідок війни і терору втратили різновагу духу. Треба пам'ятати, що багато з цих людей борилися по боці дійсної демократії проти тоталітарних режимів та різного гатунку „ізмів“. Треба припинити всякі скринінги. Треба пам'ятати, що всі ці — українці, поляки, жиди, росіяни та інші ДП — тікали від режиму, що безпосередньо загрожував їм смертю або позбавленням волі. Але в їх душі залишається жадоба і надалі продовжувати боротьбу за ідеали демократії в усьому світі.

З англійської переклав М. М.

Туреччина про Маршалів плян

Відомо, яких напружених зусиль вживає інтернаціональний комунізм, щоб зганьбити плян американської допомоги. Всі держави, що борються сьогодні за мир і добробут людства, за демократію і дружню співпрацю народів, бачать в запропонованому пляні допомоги п. Маршала єдине джерело оздоровлення Європи, а тому з величчю і піднесенням взяли до його здійснення. Світова демократична преса досить ясно викрила комуністичну тактику, що мала за мету поглибити й поширити хаос в повосній Європі і тим самим підірвати творчі сили народів. Як бруд породжує хворобу, так голод і злидні породжують комунізм, тому сьогодні держави об'єднуються для боротьби з голодом і руїною, щоб запобігти моральному занепаду людства. І серед цих поборників союзу рівноправних і вільнолюбних націй Туреччина посідає не останнє місце. Географічне стратегічне положення цієї країни роблять її природним шматком для тоталітарних агресорів, жертвою яких вона мало була не стала минулого року. Туреччина і нині ще не може почувати себе в безпеці, про що свідчить доктрина президента США п. Трумена, що допомогла їй такою мірою, щоб турецькому народові забезпечити волю і повну незалежність. Плян Маршала передбачає виключно економічно-господарську мету і дає можливість всім державам зміцнити свою економіку, не втрачаючи свого суверенітету, тому Туреччина надає йому винятко-

вої ваги. „Нувель де Франс“ від 10-го липня ц. р. наводить статтю з турецького часопису „Актам“, з якої довідуємось, що турецький народ у боротьбі, яка відбувається в Азії поміж тоталітарним комунізмом і демократією, цілком і не вагаючись стає на бік останньої, переконливо викриваючи коріння й джерела цих суперечливих світоглядів.

„Успіх російської політики, — продовжує часопис, — залежить від того, як глибоко голод і злидні розклали моральні сили народу, штовхаючи його на шлях революційного заколоту. В протривагу цього американська політика ставить собі за мету — відновлення миру і добробуту серед народів. З цих міркувань Америка не може бути для Совєтів доброзичливою, і СССР бачить в США свого найнебезпечнішого противника. Росія може бути у вииграші лише доти, доки серед народів немає спокою, і, навпаки, як тільки народи починають об'єднуватися, вона губить ґрунт під ногами. Тому ворожість Совєтів до американців зростає мірою того, як останні об'єднують нації. В матеріальному добробуті світу Росія бачить величезне гальмо для своєї політики, тому чим варто дивуватися, чому англійський і французький міністри зустріли систематичний опір з боку Росії в Парижі. Совєти стверджують, ніби американська допомога виявляється фактичним втручанням у внутрішні справи європейських народів. Цим виявляється значна частина коротко-

(Далі на 3-й сторінці)

В ОРГАНІЗОВАНІСТІ — СИЛА

(Репортаж про II З'їзд СУЖ'у)

Більшість журналістів, що прибули з усіх кінців американської зони в український табір у невеличкому місті Етлінген коло Карльсруе, не мали ні про цей табір, ні про саме місто жадного уявлення. Тим часом виявилось, що в області Вюртемберг-Баден — це найбільший український табір, зорганізований порівняно недавно. Булики добрі, відчувалась простір, провіяло табору в ділових руках. Мешканці табору — переважно селяни і робітники; є гімназисти, дві перкви: УАПЦ і греко-католицька, театр, хор. В просторій, чистій театральній залі з гарно обладнаною сценою щотижня відбувається та чи інша доповідь чи реферат. У цій залі відбувався і II-й З'їзд СУЖ'у. Конче потрібно згадати ще майстерні, зокрема майстерню забавок і вшивальню, а також великі гарні городи. Зразкове плетіння цих городів звертає на себе увагу німецької людності.

Знаменито організував табір зустріч учасників З'їзду. Щодо цього етлінгенський табір видає максимум можливого. Авторів цих рядків доводилося бачити на більшості З'їздів емігрантів в Німеччині, але такого широкого, гостинного прийняття ще не бачив. Починаючи від таборової оркестри і кінчаючи персоналом кухні — всі старались залишити по собі якнайкращий споминок, намагалися дати журналістам якнайбільше духове і фізичне задоволення. Окреме шире призначення належить п. Грипаківі, голові таборового комітету, створеного для підготовки й прийняття З'їзду, і п. Пристаєві, комелвантові табору.

Як було сказано, З'їзд відбувався в залі таборового театру. Було багато привітань: від господарів місцевого табору, від місцевого Комітету ІРО, від ЦПУЕ, ОПУЕ, від німецьких та білоруських журналістів, від Пласту і МУР'у. На другий день З'їзд відвідав і привітав його широкими словами Владика архієпископа Ніканор.

Офіційно-урочиста частина, виключно з вступною промовою голови Централі СУЖ'у ред. С. Барана, заняла всю першу половину дня 12-го липня.

По обіді почалась ділова частина З'їзду. Після обрання президії З'їзду, секретарів, комісії-матки,

статутної та резолюційної комісії, голова Централі робить звітну доповідь. Після звіту Управи короткої річечки звіт виголошує голова Контрольної Комісії ред. Старів. З огляду на те, що на виступи в дебатах по звітних доповідях записалося близько 20 учасників, ред. Зозуля пропонує перенести дебати на другий день, тобто 13 липня, а тим часом вислухати проєкт нового статуту Спілки Українських Журналістів. З'їзд цю пропозицію приймає з тим, що заповнюється лише на тих розділах і точках статуту, які містять доповнення або ті чи інші зміни, порівняно до попереднього статуту.

По кількох коротких виступах З'їзд ухвалює проєкт нового статуту, полишаючи статутній комісії остаточно його відредувати, взявши до уваги внески і побажання дискусійців.

13-го липня зранку розгорнулася дискусія по звітних доповідях. Майже всі промови схвалювали загальну громадсько-професійну лінію Централі СУЖ'у, підкреслювали великі заслуги її в згуртуванні журналістичних сил на еміграції в Німеччині, в дальній розбудові спілки (організація обласних філій, збільшення членської журналістичної сім'ї тощо). Волночно промовці відзначали окремі хибки в роботі Централі: слабо поставлено інформаційну діяльність, не валагоджено як слід зовнішню пропаганду, не використано всіх можливостей, щоб об'єднати всіх активних журналістів у СУЖ'і як єдиний професійний Спілці журналістів, не організовано вишколу робітників преси, зокрема журналістичного доросту.

Слід зазначити, що частина промовців збивалася на загально-політичні теми, говорючи не стільки про діяльність Централі і взагалі СУЖ'у, скільки про головні завдання нашої внутрішньої і зовнішньої національної політики. Забувалося, що Централі СУЖ — це не український уряд і навіть не ЦПУЕ чи КУК, щоб вимагати від неї належного вирішення проблем, пов'язаних з цілістю нашого становища в міжнародному світі.

Після дискусії ухвалено абсолютну рішучість Централі і приступлено до виборів нової. На пропозицію комісії-матки, її кандидатський спи-

сок нових членів Централі Спілки, дещо переформований в наслідок внесків учасників, був одностайно прийнятий, як також одностайно, під одностайні оплески З'їзду, обрано на голову Централі попереднього голову Спілки — ред. С. Барана.

З черги З'їзд слухав короткий, але змістовний реферат ред. Котровиці про сучасний професійний рух журналістів у Німеччині і світовий Конгрес журналістів у Празі. Рамку нашого репортажу не дозволяють викласти зміст цього цікавого реферату. Очевидно, що тему наші часописи висвітлять окремо.

Пора б спочити. Але тут нахалить повідомлення, що резолюційна комісія готова піднести З'їздові вислід своєї праці. Чітко, піднесено урочистим тоном голова резолюційної комісії читає З'їздові проєкт загальної резолюції:

„II-й З'їзд СУЖ'у заявив свою солідарність з боротьбою українських революційних сил на Рідних Землях і захищає всіх українських робітників пера висвітлити перед цілим світом, що не боротьба: перше, за збереження духовних вартостей і біологічної субстанції українського народу; подруге — за високий ідеал свободи і прав людини та потреба — що коли ці ідеали не будуть оборонені на українській території, то наступний удар спаде на цілий культурний світ.

Рівночасно З'їзд апелює до всього українського громадянства на чужині, щоб воно активно підтримало консолідацію українських політичних сил, що слугає до скріплення українського визвольного фронту. З'їзд закликає українських журналістів присвятити більше уваги подіям на Україні та висвітлювати їх згідно з українськими національними інтересами.

Виходячи з цієї резолюції, З'їзд доручає новій Управі виготовити записку до українського громадянства на чужині і до міжнародного журналістичного світу.

Бурею оплесків вкривав З'їзд цей, як і всі подальші розділи та точки резолюції. (Повний текст резолюції буде надрукований у наступному числі „У. В.“).

Привітальною промовою п. Лівницького, що головував в другій половині дня 13-го липня, і співом національного гімну закінчився II-й З'їзд СУЖ'у, наснаживши учасників його до дальшої, ще ретельнішої і відданішої праці на важкій пресовій ділянці нашого суспільного життя.

А. Юр.

Інтерв'ю з директором ПЦІРО п. Стоттом

Цими днями наш співрозмовник мав нагоду в довшій розмові з директором ПЦІРО в Новому Ульмі торкнутися низки питань щодо майбутньої опіки над ДП з боку ІРО.

Питання: Чи внесе зміну в загальне становище ДП ліквідація УНРРА?

Відповідь: Я не думаю, що будуть якінебудь зміни.

Пит. Чи передбачається нові скринінги?

Відп. Скринінги провадила армія. Скринінги УНРРА були скасовані. Жадних відомостей ними немає.

Пит. Чи опіка ІРО внесе будь-які зміни в становище вискринінгованих осіб?

Відп. Це питання досі ще не з'ясоване.

Питання: Як тепер, при ІРО, здійснюватиметься самопрядування в таборах?

Відп. Покищо ІРО перебирає весь апарат УНРРА. Після деякого часу частину працівників буде замінено іншими. Це щодо адміністрації ІРО. Щож до самопрядування самих ДП, то їх органи творитимуться на тих засадах, що виправдані дотеперішньою практикою.

Пит. Як ІРО здійснюватиме правну охорону належних ї опіці осіб?

Відп. Нова організація урядів лише декілька днів. Багато моментів ще не устійнено і чимало питань ще не вирішено. Покищо все здійснюється без зміни з тенденцією збільшувати права для осіб, що ними заопікується ІРО.

Пит. Які найближчі перспективи для поселення скитальців на постійний побут?

Відп. Питання переселення — дуже складне. Багато країн розглядають цю проблему в корисний бік для скитальників. Але наслідки ще потребують часу.

Пит. Чи залишаться табори в такому стані, як тепер, чи їх розпарцують за бующою державною приналежністю таборам?

Відп. Про це ніяких директив немає.

Пит. Яка опінія про українських скитальників у тих країнах, куди вони вже виїхали на працю?

Відп. Про українців, що виїхали до Бельгії, Англії, Америки та Бразилії, відгуки дуже добрі.

Пит. Чи передбачається перенесення українського табору в Новому Ульмі?

Директор п. Стотт

Відп. Мені нічого про це невідомо. Чутки поширюють безвідповідальні люди, тому не слід звертати на це увагу. Взагалі хоту сказати, що перебрання скитальників ІРО має значно поліпшити їх становище, хоч програми діяльності ІРО ще остаточно не устійнено, але вона далекайдуча.

Жіноча краса в світлі економіки

Американці зацікавлені, скільки щорічно витрачають їхні жінки на свою красу. Спеціальні дослідження виявили, що це надто дороге їм коштує. Жадна інша нація не могла б собі дозволити на таку розкіш.

На свою красу і елегантний вигляд американські жінки витрачають щорічно 7000 млн. доларів. З цієї суми вони витрачають 300 млн. дол. в т. зв. „салюнах краси“, перукарнях, а 400 млн. дол. на купівлю косметичних артикулів для домашнього вжитку — пудру, крему, шмилки, парфуми, лаки для нігтів, олівці для брів і т. д.

Туреччина про Маршалів плян

(закінчення з 2-ї сторінки)

зорошти. Росіяни забувають, що Польща, Румунія, Югославія, Болгарія та Угорщина є повискденим прикладом іноземного втручання у їх внутрішні справи. Ще недавно слідча комісія ОН на Балканах всьому світові показала, до яких фатальних наслідків призвело іноземне втручання в цих частинах Європи.

І в супереч цьому, все ж всі малі нації, кинуті російською окупацією в Злидні, також дружньо окуповані на Паризький Конгрес на 12-го липня. І ми, звичайно, переконуємось щодо розмірів російського впливу на ці країни і побачимо, чи дійде до того, що їм заборонить скористуватися американською допомогою, твердячи, що допомога ця є не що інше, як втручання в їхні внутрішні справи.

Ми є сьогодні свідками розподілу Європи на два табори, і можна констатувати без найменшого вагання, що Росія винна в цьому розподілі і несе шкідливу відповідальність за ці події. Народи, що перебувають під російською залежністю, матимуть змогу незабаром переконатися, що вони стали її жертвами в повному розумінні цього слова.

Олександр Розумовський.

Важлива справа

Опинившись на чужині і задекларувавши себе як українська політична еміграція, здамо собі справу, який великий обов'язок і яку велику відповідальність несемо ми перед нашою Батьківщиною.

Ми зустрічаємось тут з людьми різних національностей, з різними поняттями про нас. Одні знають про нас більше, другі менше, а є й такі (дуже багато, на жаль), які про нас взагалі нічого не знають. Ті, що знають дещо про нас, дуже часто розуміють нас не так, як би ми хотіли, бо довідуються про нас з неправдивих, навісних фальшиво навіснених джерел.

Щоб дати змогу читачеві докладніше зупинитись над вищесказаним, хочу навести один з багатьох фактів, з якими зустрічається наша студіююча, головлю по чужинських університетах, молодь.

В бібліотечі інституту державних наук і журналістики при Гайделберзькому німецькому університеті, берутьому німецькому університеті, шукаючи щось про нас, натрапив я книжку відомого німецького „знавця сходу“ — Мартіна-Люд-

віка Шлесінгера, під наголовком „Das bolschewistische Russland“, видаву відділом права і державних наук в Бреславі.

У спосмі вступі автор пише так: „Про багато засадничих питань державного життя нової Росії, ми мало кількох сороб характеристики деякими молодими авторами, напущє темнота“. І „щоб дати змогу ширшому німецькому загалові пізнати багато ще незнаного про нову Росію, автор зобов'язався об'єктивно написати одну книжку“. Далі автор зазначає (хвіба для більшого авторитету — К. В.), що він „ажє четверть сторіччя студіює політичні і державноправні стосунки російського народу“.

Але це тільки вступ. Послухаймо далі! На сторінці 13-й, під наголовком „Історична аналіза“, читаємо, між іншим, таке (текст подаю в перекладі з німецької): „Українці, або інакше малороси (Kleinrussen), відрізняються від великоросів (Grossrussen) так, як мешканці південної Німеччини від мешканців північної Німеччини. Чужинцеві було б навіть дуже тяжко знайти поодинокі прикмети різниці“.

„Також мова відрізняється так, як південно-німецька від північно-німецького діалекту. Нема також жадних національних протистів між росіянами й українцями“. „Групи політиків, які мріяли до світової війни включно (першої світової війни — К. В.) — відлучити Україну від Великоросії, признають тепер напевно свою похибку“.

Свою „аналізу“ закінчує автор таким:

„Віношення України до Росії найкраще можна порівняти як Баварію до Прусії“.

Ми можемо хвіба лише співчувати шановному авторові, що він нахаремне витратив „чверть століття“ своїх „студій“!

Прочитавши це все, ніяк не хочеться вірити в об'єктивність автора, про яку він так нагадує в своєму вступі. Хочеться поставити шановному авторові питання: де він студіював ціле „чверть століття“ т. зв. „нову Росію“? Де його так навчили? Якщб шановний автор читав хоча б німецьку пресу 17-20 рр., (маю на увазі такі часописи як „Франкфуртер Цайтунг“ або „Берлінер Тагесблят“), яка також

виразно — за його ж словами — заговорила про українську національну революцію, про „Petlura-Bewegung“ (я вже не говорю про цілу нашу історію, яка є виразним запереченням тверджень пана Валуєвих і подібних йому новітніх Шлесінгерів!), то він би „свою похибку напевно побачив“.

Мені здається, що читачеві цяком зрозуміло, чому саме автор цих рядків зупинився на цьому прикладі. Отак про нас знають (університет!) і так про нас розпитують. І тому не диво, що під час дискусій, заторкуючись проблемами України — Росії, вам відповіли (професор!): „Це ви так з перелучення“, або: „Це ви так... з ненависти до теперішнього совєтського режиму“ (!).

Можна навести ще багато подібних прикладів, але й цей говорить за себе.

Такі сумні факти ставлять рішучу вимогу якраз до політичної еміграції, до нашої еміграційної еліти, не топтатися все на своєму „зуторі“, а подивитись, що діється поза ним. Що про нас говорять, пишуть, думають!

(далі на 4-й стор.)